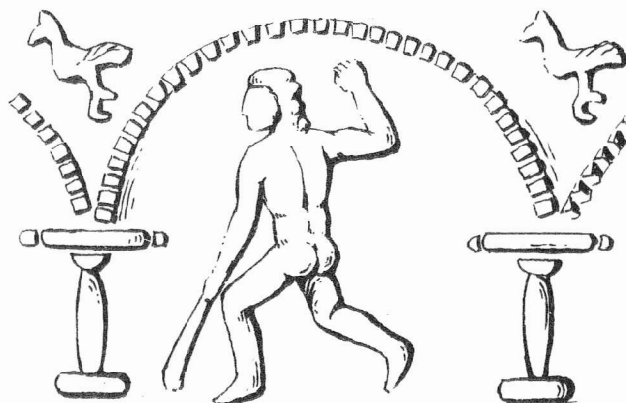

*Archeologický ústav Československé akademie věd
pobočka v Brně*

Přehled výzkumů

1958

Brno 1958

PD 1520/1958

14014/60

P ř e h l e d v ý z k u m ů 1958

Vydává : Archeologický ústav ČSAV, pobočka v Brně,
Stalinovy sady 19/23.

Odpovědný redaktor : dr Josef Poulík.

Výkonný redaktor : dr Bohuslav Klíma.

Redaktoři : dr Anna Medunová, dr Karel Tihelka.

Překlady : prom.hist.R.Tichý.

Kresby : B.Mašpárková, J.Jaša, M.Kuda.

Na titulní stránce : Figurální výzdoba terry sigillaty
ze sídliště u Mušova.

Vydáno jako rukopis - 300 kusů - neprodejné.

Zachraňovací výzkum v Hodonických /o. Znojmo/.

Jiří Meduna

Při rozšiřování těžby v pískovně v Hodonících došlo k porušení kostrových hrobů, z nichž dva zachránil Č. Stana. Výzkumem provedeným na počátku dubna t.r. byly objeveny další 4 hroby a 4 jámy.

Hrob č. 3: obdélná hrobová jáma se zaoblenými rohy o rozměrech 230 x 142 x 100 cm směřovala delší osou od SZ k JV. Ve východní polovině hrobu ležely na dně přeházené lidské kosti /dlouhé kosti rukou a nohou, pánev, žebra a několik obratlů; lebka a ostatní kosti chyběly/. Za kostrou u JV stěny stála polokulovitá nádoba a pod ní byl zlomek bronzového a železného kroužku a malý fragment laténského náramku z modrého skla. 20 cm severně od nádoby ležel hliněný soudkovitý přeslen. Hrob č. 4: v oválné hrobové jámě /230 x 74 x 50 cm/ ležela v natažené poloze na zádech kostra bez milodarů, orientovaná ve směru V /hlava/ - Z. Hrob č. 5 představovala pouze malá jámka kruhového půdorysu / $\varnothing$ 110 cm/, zapuštěná do hloubky 35 cm pod úroveň písku, na jejímž dně se našly zbytky dlouhých kostí z ruky s články prstů, zlomek pánve a femur.

Značně velká jáma č. 1 nepravidelného půdorysu byla ve své jihozápadní části porušena těžbou písku. Její výplň tvořila tmavá hlína bez jakýchkoliv nálezů. Na plochém dně, zapuštěném do hloubky 30 cm do podložního písku ležela v jihozápadní části jámy kostra hřібčte. Jáma č. 2 měla kruhový půdorys o průměru 138 cm. Její stěny se zahlubovaly kolmo do země a plynule přecházely ve dno, které dosahovalo hloubky 130 cm pod úroveň podloží. Na dně ležel zlomek žernovu, jinak neposkytla jáma žádné nálezy. Poblíž jámy č. 2 byla jáma č. 3, která se s ní tvarově shodovala. Na jejím dně, v hloubce 75 cm pod úroveň podloží, spočívala kostra v natažené poloze na zádech, značně zetlelá, označená jako hrob č. 6. V jámě ani u kostry nebyly žádné nálezy. V půdorysu nepravidelně kruhová jáma č. 4 / $\varnothing$ 280 cm/ s lalokovitým výběžkem na jihozápadní straně se mísovitě zahlubovala do hloubky 50 cm pod úroveň podloží. Lalok byl od vlastní jámy oddělen zřetelným schodkem a jeho dno dosahovalo pouze hloubky 20 cm. Z tmavé výplně jámy pocházejí střepy nádob kultury lidu s moravskou malovanou keramikou, z nichž na některých zůstaly stopy červeného barviva. Mimo střepů poskytla jáma jednu lžiči částečně poškozenou při okraji a držadla dvou dalších lžic.

Z hodonických hrobů lze kulturně zařadit pouze hrob č. 3. Polokulovitá nádoba v něm nalezená má analogie jednak na pozdněřímských žárových pohřebištích /1/, jednak v kostrových hrobech z období stěhování národů /2/ a patří k typu nádob udržujících se ve střední Evropě velmi dlouho. Jemnější chronologie tohoto typu nebyla dosud vypracována /3/. Na základě analogií je možno hodonický hrob zařadit do období stěhování národů. Tento předpoklad činí pravděpodobný i vykradení hrobu, v uvedené době zcela obvyklé. Zlomek laténského skleněného náramku nalezený pod nádobou se do hrobu dostal zřejmě až po druhotném používání. Velmi zajímavý je hrob č. 5, který není v podstatě nic jiného, než druhotně pohřbené kosti z vyloupených hrobů, což vede k předpokladu, že je časově shodný s hrobem č. 3. Ostatní dva neporušené hroby jsou pravděpodobně mladší.

Jáma č. 4 obsahovala typické střepy kultury s moravskou malovanou keramikou z výdutí nádob, zdobených plastickými pupíky polokulovitými, podobnými pupíky se stran smáčknutými a se zahrocenými výčnělky, z nichž jeden je provrtán. Lžice jsou polokulovité s krátkými masivními držadly. Patří k běžnému inventáři kultury s moravskou malovanou keramikou /4/. Střepy nepocházejí z nádob zdobených malováním, jen na některých jsou stopy po červeném barvivu. Výzdoba nádob se omezuje pouze na plastické pupíky, které svou mnohotvárností, stejně jako krátká držadla lžic svědčí, že jáma patří do mladšího vývojového stupně kultury s moravskou malovanou keramikou /5/. Jámy č. 2 a 3 nelze datovat, poněvadž neposkytly žádný spolehlivý materiál. Žernov z jámy č. 2 nasvědčuje tomu, že jsou relativně dosti mladé. Hrob č. 6 byl do jámy č. 3 uložen druhotně, neboť jáma neměla původně funkci sepulkrální. Jáma č. 1 s kostrou hříběte byla patrně recentní.

- - -

1/ A. Gottwald, Žárové hroby z doby císařství římského od Kostelce na Hané, Prostějov 1927, tab. I:7, II:7, týž, Archeologický výzkum na Prostějovsku v roku 1931, Ročenka musea Prostějov IX-1932, tab. III:48,50, IV:6; J. Poulik, Jižní Morava, 24, obr. 72b; T. Kolník, Popelnice pohřebisko v Očkove, Slovenská archeológia IV/2-1956, 272, obr. 17:16,18, tab. III:6.

2/ K. Prokop, Merovejské hroby ze Zvoleněvsi, Pam. arch. XXVIII 1916, 1 a d., obr. 6; E. Beninger, Der westgotisch-alanische Zug nach Mitteleuropa, Mannus Bibliothek Nr. 51, Leipzig 1931, obr. 26-29.

3/ Podle E. Beningera /l.c. 66/ se tato keramika vyskytuje od 2. do 6. stol. Nálezy z Duchcova, z nichž je hodonické nádobě nejbližší nádoba na obr. 26, datuje autor do začátku 5. stol. /l.c. 70/. Na kosteleckém pohřebišti se nádoby se zataženým okrajem objevují od sklonku 3. stol. J. Zeman, Pohřebiště z mladší doby římské v Kostelci na Hané, Referáty, Liblice 1958, 120.

4/ F. Vildomec, O moravské neolithické keramice malované, OP VII/VIII-1928/29, tab. V:44, VIII:8,13,25, IX:24.

5/ V. Vildomec, K počátkům osídlení lidu s neolitickou malovanou keramikou na Moravě, AR IX-1957, 674,675.

Eine Rettungsgrabung in Hodonice, Bez. Znojmo. Bei den Erweiterungsarbeiten in der Sandgrube in Hodonice wurden Skelettgräber beschädigt von denen C. Stana 2 durchforschte. Die Rettungsgrabung im April d. J. erbrachte weitere 4 Skelettgräber /Nr. 3-6/ und 4 Siedlungsgruben /Nr. 1-4/, wobei festgestellt wurde, dass das Grab Nr. 6 in der Grube Nr. 3 lag. Von den Gräbern kann man bloss das Grab Nr. 3 datieren, das in die Völkerwanderungszeit gehört und auch damals ausgeplündert wurde. Das Grab 5 stellt sekundär bestatete Knochen aus dem geplünderten Grabe vor, das zu der Voraussetzung führt, dass dieses aus der gleichen Zeit, wie Grab Nr. 3 stammt. Die Gräber 4 und 6 sind nicht datierbar, da sie ohne Funde waren, wahrscheinlich sind sie jedoch jünger als die Gräber 3 und 5. Die Grube Nr. 4 beinhaltete Scherben der mähr. bemalten Keramik. In den Gruben Nr. 2 und 3 waren keine datierbaren Funde, bloss das Bruchstück eines Mühlsteines in der Grube Nr. 2 zeugt davon, dass sie verhältnismässig jung sind. Die Grube Nr. 1 mit dem Skelett eines Fohlens ist wahrscheinlich rezent.